

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej S., so sídlom v B., IČO: X., proti povinnému M. P., bývajúcemu v D., o vymoženie 448,11 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 49 Er 3658/2011, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 29. marca 2012 sp. zn. 2 CoE 101/2012, takto

r o z h o d o l :

*Dovolanie oprávnenej **o d m i e t a**.*

Povinnému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

*Okresný súd Trenčín uznesením z 20. februára 2012 č. k. 49 Er 3658/2011-14 **zamietol žiadosť** súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Rozhodol tak podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) a § 71 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“). Na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že výkon rozhodnutia (v danej veci Rozhodnutia o priestupku, vydaného Okresným riaditeľstvom PZ T. dňa 15. októbra 2008 pod č., ktorý nadobudol právoplatnosť 15. októbra 2008 a vykonateľnosť 30. októbra 2008) bolo možné nariadiť (čím rozumel udelenie poverenia na vykonanie exekúcie) iba v lehote do troch rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti. Táto prekluzívna lehota ale márne uplynula dňom 30. októbra 2011, z ktorého dôvodu žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie musela byť zamietnutá.*

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 29. marca 2012 sp. zn. 2 CoE 101/2012 na odvolanie oprávnenej (ktorá namietala nesprávne právne závery čo do posúdenia trojročnej prekluzívnej lehoty uvedenej v § 71 ods. 3 Správneho poriadku, ktorú považovala za hmotnoprávnu a ktorej plynutie bolo treba posudzovať so zreteľom na deň podania návrhu

na vykonanie exekúcie) uznesenie súdu prvého stupňa **potvrdil**. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že pre posúdenie zachovania zákonnej lehoty, nie je významné začatie exekučného konania (okamih doručenia návrhu na exekútorový úrad), ale jeho nariadenie orgánom uskutočňujúcim výkon rozhodnutia, v danom prípade podľa Exekučného poriadku rozhodnutím súdneho exekútora, a to upovedomením o začatí exekúcie. Prvým úkonom samotnej exekučnej činnosti súdneho exekútora je vydanie upovedomenia o začatí exekúcie v zmysle § 47 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku, ktorý úkon však môže exekútor vykonať až potom, ako bol exekučným súdom poverený na vykonanie exekúcie. Exekučný titul nadobudol právoplatnosť dňa 15.10.2008 a vykonateľnosť dňa 30.10.2008, prepadná trojročná lehota uplynula dňom 30.10.2011. Pre rozhodnutie súdu prvého stupňa je rozhodujúci stav v čase vydania predmetného uznesenia a v tomto čase bola prekluzívna lehota uplynutá. Keďže exekučný súd je povinný počas celého exekučného konania skúmať, či rozhodnutie uvedené v návrhu na začatie exekučného konania možno vykonať, správne už v tomto štádiu exekučného konania prihliadol na márne uplynutie prekluzívnej lehoty a žiadosť exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie oprávnená. Mala za to, že neboli dané zákonné dôvody na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a pokiaľ súdy napriek tomu jeho žiadosti nevyhoveli, odňali oprávnenej možnosť domôcť sa zákonným spôsobom výkonu vykonateľného exekučného titulu. Tým jej znemožnili pred súdom konať, čo zakladá prípustnosť jej dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Vytýkala súdom, že nepostupovali správne, pokiaľ na daný prípad aplikovali ustanovenie § 71 ods. 3 Správneho poriadku spôsobom, ktorý z hľadiska plynutia prekluzívnej lehoty za rozhodujúci moment neurčuje podanie návrhu na vykonanie exekúcie, ale až nariadenie exekúcie. Namietala, že súdy mali na daný skutkový stav použiť výlučne ustanovenia Exekučného poriadku a nie aj ustanovenia Správneho poriadku. Podľa dovolateľky dodržanie lehoty uvedenej v § 71 ods. 3 nemôže byť v žiadnom prípade dané mimo dispozíciu toho, komu uplynutie lehoty spôsobí zánik práva, čo by sa stalo, ak by sa pripustili právne názory okresného aj krajského súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom. Dospel pritom k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

Keďže v predmetnej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, jeho prípustnosť bolo treba posudzovať podľa ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. Podľa § 239 ods. 1 veta prvá O. s. p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním oprávnenej je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky uznesení (rozhodnutí) uvedených v § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. dovolanie podľa tohto zákonného ustanovenia nie je prípustné.

Dovolanie by vzhľadom na uvedený záver bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád uvedených v § 237 O. s. p., ku ktorým je dovolací súd povinný prihliadnuť (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.). Vzhľadom na túto zákonnú povinnosť neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O. s. p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O. s. p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení dovolací súd nezistil.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu súdov nižších stupňov, dovolací súd sa osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľke bola v konaní odňatá možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237

písm. f/ O. s. p. treba rozumieť procesne nesprávny postup súdu priechiaci sa zákonu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka konania, ktoré mu priznáva právna úprava za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolatel'ka argumentáciu o existencii procesnej vady konania uvedenej v § 237 písm. f/ O. s. p. nezakladá na tvrdení, že súdy porušili ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku upravujúce postup súdu v občianskom súdnom konaní alebo že nezachovali zákonom stanovenú procedúru pojednania veci, znemožnili jej urobiť niektorý procesný úkon a pod. Podstatou jej dovolacích námietok je, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona. Z určujúceho – obsahového – hľadiska (viď § 41 ods. 2 O. s. p.) teda z jej strany nejde o námietku odňatia možnosti konať pred súdom, ale o námietku inú, ktorú dovolateľka uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Podstatná časť dovolacích námietok oprávnenej spočíva v tvrdení, že súdy v danom prípade vychádzali z nesprávnej interpretácie § 71 ods. 3 Správneho poriadku a v nadväznosti na to dospeli k nesprávnemu právnemu názoru, že z hľadiska plynutia prekluzívnej lehoty nie je určujúce podanie návrhu na vykonanie exekúcie, ale nariadenie exekúcie. Tento (podľa vyjadrenia dovolateľky nesprávny) právny názor súdov, nemá oporu v zákone a prehliada, že po doručení návrhu na začatie exekúcie plynú iba procesnoprávne lehoty, nie však prekluzívna (hmotnoprávna) lehota uvedená v § 71 ods. 3 Správneho poriadku.

Uvedená časť výhrad dovolateľky voči napadnutému rozhodnutiu sa týka činnosti súdu, v rámci ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav (správnosť ktorého nebola v danej veci spochybňovaná) aplikuje konkrétnu právnu normu. Táto činnosť súdu je obsahom právneho posudzovania veci. O nesprávne právne posúdenie veci ide vtedy, ak súd nepoužil náležitý právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Dovolací súd so zreteľom na vyššie uvedené zdôrazňuje, že ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti iba s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je síce relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť

procesne prípustné dovolanie (vid' § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.); nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. majúcou za následok prípustnosť dovolania (porovnaj napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011).

Z dovolania vyplýva, že oprávnená vidí určitú podobnosť (prípadne až totožnosť) preskúmvanej veci s inými exekučnými vecami, v ktorých už dovolací súd skôr rozhodoval a vyslovil názor, že „nesprávnym rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa teda oprávnenému v konečnom dôsledku odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia, čo sa rovná odmietnutiu spravodlivosti“ (vid' uznesenie najvyššieho súdu zo 17. decembra 2009 sp. zn. 1 Cdo 177/2009), resp. že „za porušenie tohto práva (pozn.: na spravodlivý súdny proces) treba považovať aj rozhodnutie exekučného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky, lebo takýmto rozhodnutím sa oprávnenému v exekučnom konaní odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia (vid' uznesenie najvyššieho súdu z 5. februára 2009 sp. zn. 5 Cdo 318/2008). Obsah dovolania svedčí o tom, že dovolateľka prehliada podstatný rozdiel medzi preskúmvanou vecou a označenými vecami. Pokiaľ základná téza jej dovolania v preskúmvanej veci spočíva v námietke oprávnenej, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, v ňou označených konaniach išlo o vadu procesnoprávnej povahy. Najvyšší súd to vo veci sp. zn. 5 Cdo 318/2008 vyjadril slovami „pokiaľ sa súdy [...] neobmedzili len na to, čo v tomto štádiu exekučného konania mali (a mohli) skúmať, ale sa (už) v ňom neprípustne a bez zákonného podkladu zaoberali tým, čo mohli skúmať (až) v neskorších štádiách tohto konania, mal ich procesný postup znaky odopretia spravodlivosti“. Aj v ďalšej veci sp. zn. 1 Cdo 177/2009 išlo o procesnú povahu nesprávnosti vedúcej k zrušeniu dovolaním napadnutého rozhodnutia (vid' tú časť odôvodnenia tohto rozhodnutia, ktorá vysvetľuje, že zákon neurčuje dôkazné prostriedky, ktorými môže oprávnený osvedčiť svoje tvrdenia).

Na základe vyššie uvedeného dovolací súd uzatvára, že ak by aj tvrdenia oprávnenej o nesprávnom právnom posúdení v preskúmvanej veci súdmi boli prípadne opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), oprávnenou vytyčaná okolnosť by mohla mať za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či

zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v danej veci nešlo). Keďže dovolanie oprávnenej nie je procesne prípustné, dovolací súd nepristúpil k posúdeniu správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a následným potvrdením tohto rozhodnutia odvolacím súdom, nebola v preskúmvanej veci oprávnenej odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Keďže prípustnosť dovolania oprávnenej nemožno vyvodit' z ustanovenia § 239 O. s. p. a neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O. s. p., najvyšší súd jej dovolanie odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trov dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 2 : 1.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. januára 2014

JUDr. Daniela Švecová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

Odlišné stanovisko sudcu JUDr. Rudolfa Čirča

Podľa § 243b ods. 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) pripájam toto odlišné stanovisko k uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) z 22. januára 2014 sp. zn. 6 Cdo 334/2012.

Nesúhlasím s väčšinovým rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté dovolanie oprávnenej pre neprípustnosť.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f) O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.).

Súdna prax Najvyššieho súdu vykladá ustanovenie § 237 písm. f) O. s. p. extenzívne. Zastáva totiž názor, že k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím (por. napr. R 23/1994, R 50/1997, R 5/2005, R 6/2008, R 37/2011). Za takéto rozhodnutia sa považujú procesné rozhodnutia, ktorých dôsledkom je skončenie konania bez rozhodnutia v merite veci alebo bez meritórneho posúdenia opravným prostriedkom napadnutého rozhodnutia, ak sú nesprávne. Najčastejšie ide o uznesenia o odmietnutí podania, alebo o zastavení konania pre nesplnenie niektorej procesnej podmienky, alebo o odmietnutí odvolania. Ak t akéto rozhodnutia nie sú správne, odníma sa nimi účastníkovi konania procesné právo na rozhodnutie o veci samej, teda o predmete sporu (merite veci), alebo procesné právo na preskúmanie odvolaním napadnutého prvostupňového rozhodnutia v odvolacom konaní. Rozhodnutie je pritom nesprávne vtedy, ak vychádza z nesprávnych skutkových záverov a na ne nadväzujúcich nesprávnych právnych záverov, alebo ak je výsledkom nesprávnej aplikácie, prípadne interpretácie práva, a to či už procesnoprávných alebo hmotnoprávných predpisov.

Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 237 písm. f) O. s. p. je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces,

ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.). Ak by Najvyšší súd vykladal uvedené ustanovenie reštriktívne, t. j. tak, že k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť len procesným postupom súdu, nie však aj samotným rozhodnutím, rezignoval by tým na svoju základnú úlohu, ktorou je primárna ochrana ústavnosti všeobecnými súdmi. Táto ochrana by sa tak v rozpore s princípom subsidiarity jej poskytovania Ústavným súdom Slovenskej republiky presúvala na tento súd, so všetkými z toho vyplývajúcimi negatívnymi dôsledkami (napr. neúnosné zaťažovanie Ústavného súdu Slovenskej republiky ústavnými sťažnosťami vytykajúcimi odmietnutia poskytnutia súdnej ochrany práva).

Právo na súdnu ochranu, ako súčasť práva na spravodlivý proces, zahŕňa aj právo na výkon vykonateľného rozhodnutia, teda aj možnosť núteným spôsobom a aj proti vôli povinného realizovať povinnosť na plnenie obsiahnutú vo výroku takéhoto rozhodnutia, ktorá nebola splnená dobrovoľne (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 5/2000, z 13. júla 2000). Za porušenie tohto práva treba považovať aj rozhodnutie exekučného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky. V zmysle ustanovenia § 44 ods. 3 Exekučného poriadku totiž nevyhnutným dôsledkom právoplatného uznesenia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie musí byť zastavenie exekučného konania. Nesprávnym rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa teda oprávnenému ako účastníkovi exekučného konania v konečnom dôsledku odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia, čo sa rovná odmietnutiu spravodlivosti.

Z hľadiska prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nie je rozhodujúce, či nesprávnosť takéhoto rozhodnutia je dôsledkom nesprávnej aplikácie alebo interpretácie procesnoprávných alebo hmotnoprávných predpisov. Rozhodujúce je to, že takýmto nesprávnym rozhodnutím sa oprávnenému odníma právo na nútený výkon vykonateľného rozhodnutia, a teda právo na naplnenie ochrany priznanému subjektívnemu právu. Napokon nesprávne zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je i tak v prvom rade výsledkom nesprávnej aplikácie procesného ustanovenia obsiahnutého v § 44 ods. 2

Exekučného poriadku v spojitosti s inými ustanoveniami, a to prípadne aj iného právneho predpisu, či už procesnoprávnej alebo hmotnoprávnej povahy.

Keďže k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť aj samotným rozhodnutím o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, je nevyhnutné zaoberať sa správnosťou tohto rozhodnutia, teda aj správnosťou jeho právnych záverov. Posudzovanie ich správnosti je v takomto prípade výnimkou zo zásady, podľa ktorej sa dovolací súd zaoberá právnym posúdením veci, len ak je dovolanie prípustné. Prípadná nesprávnosť týchto právnych záverov zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť podaného dovolania, pretože výsledkom ich nesprávnosti je odňatie možnosti konať pred súdom samotným rozhodnutím.

V prejednávanej veci preto otázka správnosti uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie exekučného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nevyhnutne vyžadovala zaujať stanovisko k právnemu záveru tohto súdu, podľa ktorého označené exekučné tituly nie sú spôsobilým exekučným titulom, pretože do troch rokov od uplynutia lehoty určenej na splnenie v nich uložených povinností nebol nariadený jeho výkon v zmysle nevydania upovedomenia o začatí exekúcie súdnym exekútorom.

Podľa môjho názoru otázku spôsobilosti exekučných titulov odvolací súd neposúdil správne. So zreteľom na skutočnosť, že Exekučný poriadok nepozná „nariadenie výkonu rozhodnutia“, je potrebné interpretáciou dať odpoveď na otázku, s akou skutočnosťou má byť spájané zachovanie trojročnej lehoty, v ktorej má byť nariadený výkon správneho rozhodnutia, ak jeho splnenie má byť vynútené exekúciou podľa Exekučného poriadku.

Pri riešení tejto otázky treba vychádzať z účelu ustanovenia § 71 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. a z príkazu vyplývajúceho z článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou. Podľa uvedeného ustanovenia v znení do 31.12.2003 rozhodnutie (správne rozhodnutie ako výsledok činnosti správneho orgánu) bolo možné vykonať najneskôr do troch rokov po uplynutí lehoty určenej na splnenie v ňom uloženej povinnosti. Novelou vykonanou zákonom č. 527/2003 Z. z. s účinnosťou od 1.1.2004 bolo toto ustanovenie zmenené tak, že výkon rozhodnutia možno nariadiť najneskôr do troch rokov po uplynutí lehoty určenej na splnenie v ňom uloženej povinnosti. Dôvodová správa k tomu uvádzala, že poznatky z praxe signalizujú, že trojročná

lehota na výkon rozhodnutia (teda na jeho realizáciu) je v niektorých prípadoch nedostatočná, preto dochádza k zmene § 71 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. tak, že výkon rozhodnutia netreba v trojročnej lehote realizovať, ale ho treba v tejto lehote iba nariadiť. Účelom uvedeného ustanovenia je časové obmedzenie spôsobilosti správneho rozhodnutia byť exekučným titulom s cieľom iniciovať jeho realizáciu v primeranom čase. Trojročná lehota, v ktorej možno nariadiť výkon správneho rozhodnutia, je vlastnosťou tohto exekučného titulu. Pokiaľ je v tejto lehote nariadený jeho výkon, zachováva si spôsobilosť byť exekučným titulom.

V čase účinnosti novely vykonanej zákonom č. 527/2003 Z. z. bolo možné správne rozhodnutie vykonať súdnym výkonom rozhodnutia, výkonom rozhodnutia správnym orgánom a exekúciou súdnym exekútorom. Termín „nariadenie výkonu rozhodnutia“ poznal v tom čase len Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 261. Podľa zákona č. 71/1967 Zb. sa začatie výkonu rozhodnutia správnym orgánom len oznamovalo a uskutočňovalo sa na základe exekučného príkazu, a Exekučný poriadok takýto termín vôbec nepoužíval. V čase vydania exekučného titulu v predmetnej veci platná právna úprava už neumožňovala a neumožňuje súdny výkon správneho rozhodnutia, a teda ani „nariadenie výkonu rozhodnutia“ súdom (§ 261 O. s. p. bol s účinnosťou od 1.9.2005 zrušený). V prípade núteného výkonu správneho rozhodnutia exekúciou podľa Exekučného poriadku je preto potrebné tento termín interpretovať tak, aby bol zachovaný účel a cieľ ustanovenia § 71 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. a zároveň aby takáto interpretácia bola ústavne súladná.

Zastávam názor, že výklad zvolený odvolacím súdom, podľa ktorého pod „nariadením výkonu rozhodnutia“ treba v exekúcii vykonávanej podľa Exekučného poriadku rozumieť vydanie upovedomenia o začatí exekúcie súdnym exekútorom, nie je ústavne súladný. Rovnako tak nie je ústavne súladný ani výklad stotožňujúci uvedený termín s udelením poverenia na vykonanie exekúcie, resp. s podaním žiadosti o udelenie takéhoto poverenia.

Vo všetkých týchto prípadoch by totiž zachovanie trojročnej lehoty, v ktorej má byť nariadený výkon správneho rozhodnutia, a teda zachovanie jeho spôsobilosti byť exekučným titulom, bolo závislé na náhodilej udalosti, ktorú by účastník exekučného konania – oprávnený – nemohol ovplyvniť. Pre vydanie upovedomenia o začatí exekúcie Exekučný poriadok neurčuje žiadnu lehotu, pričom náhodilosť nemožno vylúčiť ani v rámci plynutia procesnej pätnásťdňovej lehoty na podanie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, resp. v rámci plynutia rovnakej lehoty na jeho vydanie. Podmienenie osudu

vymáhaného práva okolnosťami, ktoré oprávnený nemá vo svojej moci, a ktoré závisia od toho, kedy súdny exekútor podá žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, resp. kedy vydá upovedomenie o začatí exekúcie, prípadne kedy exekučný súd udelí poverenie na vykonanie exekúcie, odporuje základnému princípu materiálneho právneho štátu, a to princípu právnej istoty a z neho vyvoditeľných princíпов legitímneho očakávania a predvídateľnosti právnych účinkov uplatnenia ochrany práva.

Naopak, za ústavne súladný, a teda rešpektujúci uvedené princípy, považujem taký výklad, podľa ktorého pod „nariadením výkonu rozhodnutia“, v prípade núteného výkonu správneho rozhodnutia v exekúcii podľa Exekučného poriadku, treba rozumieť začatie exekučného konania, ktoré v zmysle § 36 ods. 1 tohto predpisu začína podaním návrhu na vykonanie exekúcie. To znamená, že pokiaľ oprávnený najneskôr do troch rokov od uplynutia lehoty určenej v správnom rozhodnutí na splnenie uloženej povinnosti podá návrh na jeho nútený výkon vykonaním exekúcie, zachováva si toto rozhodnutie spôsobilosť byť exekučným titulom. Takáto interpretácia zodpovedá aj klasickej právnej zásade „vigilantibus iura scripta sunt“ („práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“ alebo „zákony sú písané pre bdelych“). Ak totiž oprávnený má niešť zodpovednosť za neustrázenie si svojho práva, potom musí byť ustrázenie tohto práva závislé od jeho vôle po celú dobu danú mu zákonom k dispozícii.

Pretože oprávnená podala návrh na vykonanie exekúcie 24. októbra 2011, teda pred uplynutím trojročnej lehoty vyplývajúcej z ustanovenia § 71 ods. 3 zákona č. 71/1969 Zb., zachovali si vykonávané rozhodnutia spôsobilosť byť exekučným titulom. Uznesenie odvolacieho súdu vychádzajúceho z iného právneho záveru bolo preto nesprávne a majúce za následok odňatie možnosti oprávnenej konať pred súdom v zmysle odňatia jej práva domáhať sa výkonu vykonateľného rozhodnutia. Uznesenia odvolacieho súdu i exekučného súdu mali byť preto zrušené a vec mala byť vrátená exekučnému súdu na ďalšie konanie.

V Bratislave 22. januára 2014

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

Odlišné stanovisko sudcu JUDr. Ivana Machyniaka**k odôvodneniu rozhodnutia**

Podľa § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov pripájam toto odlišné stanovisko k dôvodom uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. januára 2014 sp. zn. 6 Cdo 334/2012:

Stotožňujem sa s výrokom rozhodnutia najvyššieho súdu.

Moje odlišné stanovisko smeruje k odôvodneniu uznesenia v tej jeho časti, v ktorej najvyšší súd dospieva k záveru, že námietky oprávnenej proti záverom odvolacieho (exekučného) súdu, ktoré sa stali podkladom pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, podľa obsahu sa týkajú právneho posúdenia veci, ktoré ale nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. a preto tieto námietky nevedú k prípustnosti dovolania (správnosť záveru odvolacieho súdu v otázke spôsobilosti exekučného titulu z pohľadu ustanovenia § 71 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok – ďalej len „Správny poriadok“) už potom neposudzoval).

1/ K odôvodneniu rozhodnutia najvyššieho súdu

V danej veci vychádzam z toho, že podkladom na vykonanie exekúcie bolo rozhodnutie vydané správnym orgánom (rozhodnutie o priestupku z 15. októbra 2008), že pre výkon správneho rozhodnutia platí ustanovenie § 71 ods. 3 Správneho poriadku a že uvedené zákonné ustanovenie sa vzťahuje nielen na výkon rozhodnutia v správnom konaní, ale ho treba aplikovať aj na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok – ďalej len „Exekučný poriadok“). Ďalej vychádzam z toho, že exekučný súd, ako aj odvolací súd, správne posudzovali už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, či výkon rozhodnutia (exekúcia) (ne)bol nariadený v lehote uvedenej v § 71 ods. 3 Správneho poriadku (lehota v tomto zákonom ustanovení je lehotou prekluzívnou, na ktorú je súd povinný prihliadnúť ex off) ako jednej z podmienok viesť nútený výkon rozhodnutia. Ak totiž uplynie lehota troch rokov, v ktorej je možné najneskôr výkon rozhodnutia vydaného

správnym orgánom nariadiť, toto rozhodnutie už nemôže byť podkladom pre výkon rozhodnutia (exekúciu).

Judikatúra je ustálená v tom, že za porušenie práva v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. považuje aj rozhodnutie exekučného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky. Procesným následkom zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je totiž zastavenie exekučného konania (§ 44 ods. 3 Exekučného poriadku).

Kľúčovým momentom pre posúdenie možného porušenia oprávnenou označeného práva rozhodnutím odvolacieho (exekučného) súdu, bola preto pre mňa odpoveď na otázku, či záver súdov o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia z dôvodu uplynutia trojročnej prekluzívnej lehoty, v ktorej je možné najneskôr výkon rozhodnutia (exekúciu) nariadiť (§ 71 ods. 3 Správneho poriadku), a teda straty spôsobilosti správneho rozhodnutia byť exekučným titulom, je alebo nie je správny. Prípadná nesprávnosť súdmi prijatých právnych záverov zakladá totiž prípustnosť a zároveň dôvodnosť podaného dovolania, lebo výsledkom ich nesprávnosti je odňatie možnosti konať pred súdom samotným rozhodnutím. Bolo preto nevyhnutné správnosť týchto záverov odvolacieho (exekučného) súdu preskúmať.

2/ K záverom odvolacieho (exekučného) súdu

Podľa môjho názoru, exekučný i odvolací súd správne na vec aplikovali ustanovenie § 71 ods. 3 Správneho poriadku, keď v čase vydania správnych rozhodnutí osobitný zákon – zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, už neustanovoval inak (novela tohto zákona vykonaná zákonom č. 298/2008 Z. z. účinná od 1. septembra 2008 vypustila z ustanovenia § 88 prvý odsek).

Podľa § 71 ods. 3 Správneho poriadku v znení do 31. decembra 2003 rozhodnutie bolo možné vykonať najneskôr do troch rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti, pričom výkon rozhodnutia sa musel v tejto lehote aj skončiť. Novela vykonaná zákonom č. 527/2003 Z. z. účinná od 1. januára 2004 zmenila toto ustanovenie tak, že výkon rozhodnutia možno nariadiť najneskôr do troch rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti. Podľa dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu poznatky z praxe signalizujú, že v niektorých prípadoch je táto lehota na výkon rozhodnutia nedostatočná. V mnohých veciach sa totiž stávalo, že v tejto lehote sa konania nestihli skončiť, pričom

procesným následkom uplynutia tejto lehoty bolo zastavenie konania o výkon. Účelom tejto novely bolo teda zmeniť uvedené zákonné ustanovenie tak, aby výkon rozhodnutia nemusel byť v trojročnej lehote realizovaný (skončený), ale po prijatej novele postačuje, aby bol výkon rozhodnutia v tejto lehote nariadený. Táto novela v § 72 ods. 2 výslovne ustanovila možnosť uskutočniť výkon rozhodnutia vydaného v správnom konaní aj podľa Exekučného poriadku. Súčasne v ustanovení § 77 ods. 2 stanovila, že výkon rozhodnutia sa uskutočňuje na základe exekučného príkazu. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu uvádza, že s výnimkou Správneho poriadku ostatné procesné predpisy upravujú aj otázku formy, ktorou sa výkon rozhodnutia nariaďuje. V predložennom návrhu sa preto predpokladá forma jednostranného rozhodnutia – exekučného príkazu, ktorá bola zákonodarcom aj prijatá.

Z uvedeného možno vyvodit', že ak sa výkon rozhodnutia uskutočňuje v správnom konaní, nariaďuje sa formou vydania exekučného príkazu. Práve vydanie exekučného príkazu je podľa môjho názoru rozhodujúcou skutočnosťou, s ktorou je potrebné spájať zachovanie trojročnej lehoty uvedenej v § 71 ods. 3 Správneho poriadku. Ak teda k nariadeniu výkonu rozhodnutia vydaním exekučného príkazu dôjde najneskôr v lehote troch rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti, zachováva si rozhodnutie správneho orgánu spôsobilosť byť podkladom pre výkon rozhodnutia; v opačnom prípade túto vlastnosť stráca a vo výkone rozhodnutia nemožno pokračovať. Tento názor napokon zastáva aj sama dovolateľka, ak sa výkon rozhodnutia uskutočňuje v správnom konaní podľa piatej časti Správneho poriadku.

V zmysle uvedeného možno uzavrieť, že podľa Správneho poriadku za okamih nariadenia výkonu rozhodnutia treba považovať deň vydania exekučného príkazu a nie deň, kedy správny orgán začne konanie o výkon na základe návrhu účastníka konania alebo na podnet správneho orgánu (§ 72 ods. 1 Správneho poriadku).

Pojem „nariadenie výkonu rozhodnutia“ Exekučný poriadok nepozná. Tento pojem, ktorý upravoval Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 261, sa však aj v konaní podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku vždy spájal s vydaním rozhodnutia, a to vo forme uznesenia. Rovnako tomu musí byť aj v prípade podľa Exekučného poriadku. Napokon, slovo „nariadiť“ podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka, Vydavateľstvo SAV, Bratislava 1987 znamená, „dať príkaz“. Zastávam názor, že v prípade, ak sa výkon rozhodnutia vydaného v správnom konaní uskutočňuje podľa Exekučného poriadku, treba pri výklade ustanovenia § 71 ods. 3 Správneho poriadku postupovať rovnako ako v prípade, ak sa výkon rozhodnutia

uskutočňuje podľa piatej časti Správneho poriadku. Niet žiadneho dôvodu k tomu, aby v takomto prípade bol výklad citovaného zákonného ustanovenia iný v tom zmysle, že pod „nariadením výkonu rozhodnutia“, v prípade núteného výkonu správneho rozhodnutia v exekúcii podľa Exekučného poriadku, treba rozumieť „začatie exekučného konania“. Dospievam preto k záveru, že aj v prípade, ak sa uskutočňuje výkon rozhodnutia vydaného v správnom konaní podľa Exekučného poriadku, treba za okamih nariadenia výkonu rozhodnutia (exekúcie) považovať deň vydania exekučného príkazu v zmysle § 52 Exekučného poriadku. Správnosť tohto záveru možno doložiť aj právnou úpravou exekučného príkazu v Exekučníom řádu České republiky, ktorý v ustanovení § 47 ods. 2 uvádza, že „exekuční příkaz má účinky nařízení výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu“.

V danej veci trojročná prekluzívna lehota počítaná od uplynutia lehoty určenej v správnom rozhodnutí pre splnenie uloženej povinnosti uplynula 30. októbra 2011. V tejto lehote exekúcia súdnym exekútorom nariadená nebola. Odvolací súd (rovnako aj exekučný súd) dospel preto k správneému záveru, že vykonávané správne rozhodnutie nemôže byť pre uplynutie trojročnej lehoty uvedenej v § 71 ods. 3 Správneho poriadku podkladom pre exekúciu, z ktorého dôvodu bola správne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnutá.

Vychádzajúc z uvedených skutočností som dospel k záveru, že dovolanie oprávnenej nie je dôvodné a že exekučný súd zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a odvolací súd potvrdením jeho rozhodnutia, oprávnenej neodňali možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

K argumentu oprávnenej, že uvedeným výkladom ustanovenia § 71 ods. 3 Správneho poriadku sa právna istota oprávnenej osoby neposilnila, ale práve naopak, treba uviesť, že nič nebránilo zákonodarcovi spojiť zachovanie trojročnej lehoty nie s nariadením výkonu rozhodnutia, ale so začatím konania o výkon rozhodnutia. Zákonodarca to ale zjavne neurobil. Vzhľadom na úplnú odlišnosť pojmov „nariadenie výkonu rozhodnutia“ a „začatie konania“ zastávam názor, že zmenu nie je možné dosiahnuť výkladom, ale len formou legislatívnej úpravy.

V Bratislave 22. januára 2014

JUDr. Ivan Machyniak, v.r.

sudca

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

